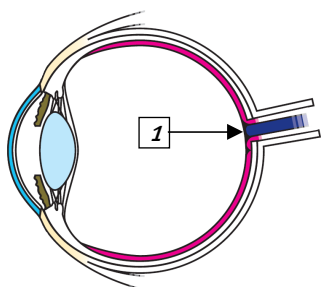

Drusen van de oogzenuw

Wat zijn drusen van de oogzenuw

'Drusen' zijn ophopingen van kalk in materiaal in de kop van de oogzenuw (papil). Het is onbekend hoe deze ophopingen ontstaan. Wel lijkt de dikte van de oogzenuw op de plek waar de zenuw het oog binnenkomt van belang te zijn. Het woord 'druse' komt uit het Duits waar het 'kristallen in steen' betekent. De drusen zijn te onderscheiden in zichtbare en niet zichtbare drusen. Dat wil zeggen dat de oogarts ze met funduscopie (achterin het oog kijken) kan zien. Als ze niet zichtbaar zijn, zijn ze onder het zichtbare oppervlak van de oogzenuw verborgen.

Zichtbare drusen komen voor bij ongeveer 3 op de 1000 mensen. Ze komen vaker voor bij vrouwen dan bij mannen. Ook blijkt de kans op de aandoening 10 keer groter te worden als een familielid drusen van de oogzenuw heeft.

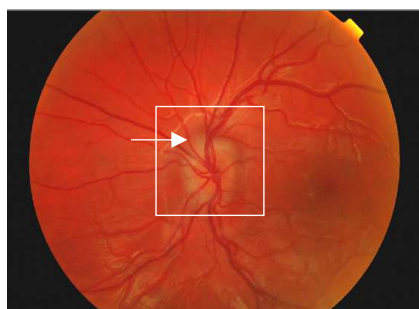
1 Kop van de oogzenuw (papil)

Symptomen

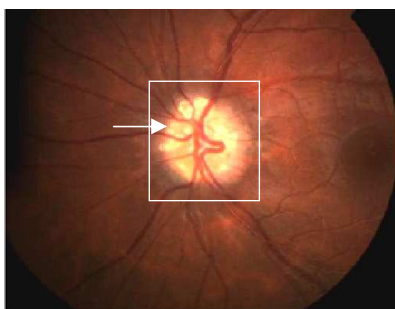
Veel mensen hebben nergens last van als de diagnose gesteld wordt. Dan wordt bij toeval de diagnose gesteld. Een aantal mensen hebben last van gezichtsvelduitval. Dit gebeurt meestal geleidelijk. Gezichtsveld is niet de scherpte van het beeld, maar wat je om je heen ziet als je recht vooruit kijkt. De oorzaak hiervan is dat de opeenhoping van materiaal waar de kalk in opslaat de zenuwvezels van de oogzenuw in de knel kan brengen, waardoor ze slechter gaan functioneren. Ook kan het voorkomen dat er een plotselinge gezichtsvelduitval optreedt. Dan kan er een bloedvat in de oogzenuwkop in de knel gekomen zijn. Bij ongeveer 70% van de mensen met zichtbare drusen komt gezichtsvelduitval voor. Bij niet zichtbare drusen is dit percentage lager, namelijk bij 20 tot 30% van de mensen.

Af en toe komen er nog andere afwijkingen rond de papil voor (zoals nieuwvaatvormingen, neovascularisaties), die meestal geen effect hebben op de gezichtsscherpte en ook lang niet altijd behandeld hoeven te worden. De gezichtsscherpte blijft in de meeste gevallen normaal. Uitzonderingen daarop zijn mogelijk bij patiënten met zeer uitgebreide gezichtsvelduitval.

Hoe wordt de diagnose gesteld

Figuur 1: Foto Funduscopie

Figuur 2

Figuur 3: Foto echografie

Bij zichtbare drusen is de diagnose direct te stellen (zie figuur 1). Bij niet zichtbare drusen zal er aanvullend onderzoek gedaan moeten worden (zie figuur 2). De beste manier om drusen aan te tonen is met echografie van de oogzenuw. Hierop zijn de drusen als een witte plek (hoge reflectie door de kalk) in de oogzenuw te zien (zie figuur 3).

Bij niet zichtbare drusen wordt er ook nog gedacht aan vocht in de oogzenuw: gezwollen oogzenuw of papiloedeem. Dit kan een symptoom zijn van een oogzenuwontsteking of van verhoogde druk in de hersenen. Als met de echografie de diagnose drusen te stellen is, wordt hier vaak verder uitgebreid onderzoek mee voorkomen. Aanvullend onderzoek in de vorm van een gezichtsveldonderzoek kan worden verricht.

Behandeling

Er is geen goede behandeling van drusen van de oogzenuw bekend. Er zijn al allerlei ingrepen geprobeerd, tot het verwijderen van de drusen uit de zenuw toe, maar geen van de behandelingen heeft tot nu toe tot bewezen effect geleid. Als naast de drusen van de oogzenuw, ook een (hoog, normale tot licht) verhoogde oogdruk bestaat, zal snel overgegaan worden tot behandelen van de oogdruk. Omdat een verhoogde oogdruk ook een nadelig effect heeft op de zenuwvezels van de oogzenuw. Dit zal gebeuren in de vorm van oogdruppels.

Als er een acute achteruitgang van het gezichtsveld optreedt, zal er algemeen onderzoek worden gedaan naar risicofactoren voor vaatafsluitingen. Als deze risicofactoren bestaan, kan overwogen worden met bloedverdunners dit risico te verkleinen.

Toekomstverwachting

Drusen van de oogzenuw nemen gedurende het leven in aantal en grootte toe. In hoeverre het voor de specifieke patiënt een probleem kan worden hangt af van meerdere factoren. Is er gezichtsveld uitval en hoeveel? Is er acute achteruitgang van het gezichtsveld opgetreden? Bij eenmaal bestaande gezichtsvelduitval is er in de literatuur bekend dat deze toeneemt met de leeftijd. Meestal blijft de gezichtsscherpte intact.

Nog verder onderzoek noodzakelijk?

Als het gezichtsveld onderzoek een niet verwachte uitslag geeft of de gezichtsscherpte gaat achteruit zonder dat daar een oogheeskundige reden voor te vinden is, dan kan de oogarts besluiten om verder onderzoek te laten doen in de vorm van een hersenscan of u door te verwijzen naar de neuroloog. Dit zal in de meeste gevallen niet noodzakelijk zijn.

Meer info

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de afdeling Neuro-ophthalmologie (via het algemene telefoonnummer). De informatie in deze folder kunt u ook terugvinden op www.oogziekenhuis.nl.